

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate sprejema upravništvo v Katoliški tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, l. 17

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Pe pošti prejeman:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravništvu prejeman:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom 20 h na mesec.

Štev. 199.

V Ljubljani, v petek 31. avgusta 1900.

Letnik XXVIII.

Vabilo na naročbo.

S 1. septembrom se pričinja nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v upravništvu:

Vse leto 20 kron. Četrt leta . 5 kron.
Pol leta 10 „ | Jeden mesec 1 K 70 h
Za pošiljanje na dom je plačati 20 h na mesec.

Po pošti pošiljan velja:

Vse leto 26 kron. Četrt leta . 6 K 50 h
Pol leta 13 „ | Jeden mesec 2 K 20 h

Plačuje se naprej.

Na naročila brez priložene naročnine se ne ozira.

Upravništvo „Slovenca“.

Obstrukcija ali opozicija?

Pod tem naslovom je praška »Politik« v sredo objavila članek iz peresa slovenskega državnega poslanca. Ta piše: Čim bolj se bližamo trenutku, ko se zopet snide državni zbor, tem nujnejše je vprašanje, kako naj postopamo. Vlada je izjavila, da le tedaj skliče državni zbor, ako dobi zagotovilo, da nobena stranka ne prične z obstrukcijo. Za nas Slovence pa je državni zbor edino mesto, kjer moremo zagovarjati pravice, želje in zahteve svojega naroda. Zato so bili in bodo naši poslanci vedno proti vsaki obstrukciji. Zato bode naša prva naloga, da pregovorimo češke poslance, ki so bili dolgo let naši zvesti zavestniki, naj opuste obstrukcijo. Češki poslanci so zahtevali zadoščanje za krivico, ki se jim je zgodila dne 17. oktobra m. l. Ker niso dobili zadoščanja, pričeli so z obstrukcijo in si sami dali zadoščanje.

Levica tudi pričakuje, da Čehi zopet takoj prično z obstrukcijo in tako pripravijo pot za novo nemško centrališko dobo s pomočjo nemške birokracije.

Čehi ne morejo bolje Nemcem prekriti računov, kakor če opuste obstrukcijo in se omeje na odločno toda stvarno opozicijo. V tej opoziciji bi s člani desnice šteli najmanj 120 poslancev, ki bi več vplivali, nego stara desnica pod vodstvom viteza Jaworskega. Poljaki so se izrekli za politiko proste roke in z ozirom na svoje volilce morajo pri tem ostati, s tem pa je tudi izključena obnova prejšnje desnice. Ker pa se levica ravno tega najbolj boji, zato preti z obstrukcijo, ako se obnovi desnica, in zahteva od vlade, da prepreči večino iz desnice. Sicer si vlada hoče najprvo zagotoviti večino, pri nas pa se dela na to, da se sedaj v zbornici sploh ne ustanovi nobena večina. Dobro je to, mi nočemo temu nasprotovati, saj moremo vsako uro onemogočiti večino z levico, ko bi se osnovala. Treba nam je le »mene tekel« zapisati na steno, le dve besedi: »Ogerska nagodba« — in taka večina je bila. Kakor so danes razmere, vlada pri najboljši volji Čehom ne more dati nobene koncesije, ker bi takoj imela proti sebi obstrukcijo na levici, oni pa, ki hočejo parlament za parlamentarno delo, nimajo od tega nobene koristi. Danes je za Čehle le to zadoščanje mogoče, ako razrušijo nemško zvezo, kateri je prejšnja vlada žrtvovala jezikovni naredbi. Mcč levice je le v negaciji.

Nastopimo torej pot pozitivnega dela in nemška vzajemnost se razprši v drobce. Ko bi bili Čehi pripustili razpravo o §§ 59. in 60. obrtnega zakona, kakor smo jih prosili, že tedaj bi se bilo to zgodilo. Le če je razrušena nemška zveza, ki je pod vplivom Schönererjevega terorizma, je pot prosta do sporazumljenja, je mogoče govoriti o parlamentarnem delu. To zadoščanje morejo Čehi imeti, ako opusté obstrukcijo in se vrnejo k pozitivnemu delu.

Včeraj pa »Politik« odgovarja na predlog slovenskega poslanca rekoč: Danes ne gre za jezikovno vprašanje, tudi ne za Körberjevo vlado, in ustavo, ampak za odločitev, kako naj se razdelé moči, ali naj v Avstriji pri zakonodajstvu in upravi odločujejo Nemci, to je, oni del levičarjev, s katerimi

se brati nemško-nacijonalna birokracija, ali Slovani. Zato naši nasprotniki preté s pestjo in nočejo izpustiti iz rok nasilnih sredstev poslovnega reda. Mi Čehi zahtevamo: vsakemu svoje po pravici in zakonu! Nemci pa se upirajo vsaki pravični izvršitvi člena 19. državne ustave, osobito pri Slovencih in Čehih ter Poljaki v Šleziji, češ, da ta ozemlja spadajo pod nemško območje . . . Čehi ne pridejo v državni zbor z vezanimi rokami, toda vlada mora pokazati, ali ima proste roke tudi nasproti levici. Mi ne mislimo, da se morajo razbiti obravnave čeških voditeljev z ministerskim predsednikom, toda razpusta državnega zbora se tudi ne bojimo.

Jako važno je torej vprašanje — nadaljuje »Politik« — ali se češki poslanci odločijo za obstrukcijo ali opozicijo. Ako opusté obstrukcijo, gotovo se jim pridruži zveza desnice. Taka koalicija nam je simpatična in bi tudi imela velik vpliv nasproti vladi in levici. Toda Nemci bi se vedno še vzajemno upirali našim narodnim zahtevam, če tudi bi se formalno razbila zveza levice. Glavna ovira torej ni češka obstrukcija, ampak levičarska negacija.

»Sicer pa naj se Slovenci za sedaj pomirijo. Čehi brez izjeme visoko cene slovensko prijateljstvo in bodo tudi uvaževali njihove pomisleke. Vprašanje glede obstrukcije ni še rešeno; resne pomisleke prijateljskih strank bodo češki poslanci, tako upamo, uvaževali. Ako pa češki poslanci navzlic temu prično zopet z obstrukcijo, se to ne sme zgoditi iz strasti, ne pod vplivom radikalizma, temveč le po treznem premisleku vseh eventualnostij in v prepričanju, da svojih in naših prijateljev ustavnih pravic v tem parlamentu ne moremo drugače braniti.«

»Narodni Listy« pa pojejo staro radikalno pesem, toda upajmo, da se neurja burni valovi steko v pravo strugo.

Slovani — anarhisti?

II.

Komaj se je zvedelo o grdem napadu na Slovanstvo po rumunskem ministru zunanjih stvari, že mu je prihitel na pomoč

njegov sosed Mažar, da udari tudi on z isto gorjačo po svojih sodržavljanih, Slovanih. Mažar je seveda tudi do zdaj grdil Slovence, kakor jih je le mogel, a rabil je za izraz vsega zla od Slovanov besedo »panslavizem«. Panslavist je Mažaru nekaj najstrašnejšega, kar se more misliti, on je pravi zarotnik proti mažarorsagu, zatorej je prva dolžnost vsakega Mažara, po možnosti zatirati Slovanstvo, posebno na Ogerskem, kajti kolikor je Slovanov, toliko je zarotnikov. Toda do zdaj se vendar ni še upal proglašiti Slovence za anarhiste, akoravno jih je preganjal huje, nego se preganjajo poslednji. Zdj se je pa tudi Mažar ojunatil ter je po vzgledu rumunskega ministra tudi že začel Slovence uvrščevati med anarhiste, sicer ne v uradnih listih, ker se slučajno ni ponesrečil noben Mažar v slovanskem predelu Ogerske, nego v časopisu »Budapest«, ki tudi s slikami zabava radovedno mažarsko občinstvo. Ta časopis je prinesel pred nedavnim sliko, v kateri predstavlja, kako napadajo mirnega in dobrodušnega Mažara njegovi sodržavljani. Med ostalimi se mu grozi Slovak z gorjačo, a Hrvat z bodalom. Pod to sliko pa je napisal sledečo razlago: »Poglavar državnega redarstva je javil v Berlin, da na Ogerskem ni anarhistov; štirje pobožni Nemci so bili tukaj, ali jih je redarstvo odpravilo domov. O kolika nevednost! Seveda imamo dovolj anarhistov, ki ne zaostajajo niti najmanje za laškimi, francoskimi in angleškimi anarhisti, pač pa so stokrat nevarnejši, nego oni, kajti oni se niso zarotili proti kronanim vladarjem, nego proti mažarskemu narodu, da ga pokončajo. In te anarhiste smo mi sami odgojili, smo z njimi delili svoj poslednji založaj, smo vse negovali in razvadili, in zdaj, ko so si pomagali, preže iz zahvalnosti na nas, da nas ugonobé. Potomci Svatoplukovi, katere smo vzdržali do dandanes v njihovi narodnosti, napadajo nas z gorjačo . . . in Hrvat, ki bi bil že zdavnje od lakote poginil, da ga nismo mi ohranili z našo neizmerno velikodušnostjo, preti nam z bodalom. Tako traje to že več vekov in čudež nad vse čudeže, mi Mažari stojimo nad tolikimi morilci še zdaj zdravi in čili tukaj!«

LISTEK.

Prvi in zadnji lov g. Sladnika.

Saljiva črtica, spisal Godunov.

Ko je Sladniku umrl oče, bogat trgovec v Zatišju, je ta podedoval vse njegovo premoženje. Ker so mu pa že obresti vsega naloženega premoženja donašale toliko, da se je mogel počeno ob njih živiti, se je preselil v Dobje, kjer si je kupil hišo. Ni sicer bila Bog ve kaka hiša, kakoršne sedaj vidimo, ne, bila je majhna, a prijazna hišica, napol zidana, napol lesena. Gospod Sladnik je v tej hišici lepo živel, lepše kakor mnogi bogatin v najkrajnejši palači. V jedinem nadstropju ste bili dve sobi, jedna za različne slovesnosti, a v drugi je sprejemal Sladnik svoje prijatelje. V pritličju so bile tri sobe, v katerih je stanoval sam gospodar in njegova gospodarica, kajti Sladnik je ostal vse svoje življenje neoženjen. Pohistvo v vseh teh sobah je bilo od trde hrastovine, le v sobi, v kateri je sprejemal gospod Sladnik svoje goste, je stal velik naslonjač, prevlečen z rudečo svilo. In trije stoli od orehovine. Nad naslonjačem pa je

visela stara podoba Jezusovega rojstva. A v vseh teh sobah se je mudil le malo gospod Sladnik. Ves božji dan je sedel pušč na leseni klopi pred svojo hišo in se vzdignil le takrat, kadar ga je klicala njegova gospodarica, stara Minka, k obedu ali k večerji. Malokdo je šel mimo Sladnikove hiše, da ga ne bi gospod Sladnik povprašal to ali ono. Posebno rad je imel pet — šest — sedemletne otroke. Mi otroci smo se ga neznanjsko bali. Če smo se vračali iz cerkve ali iz šole, zmeraj smo skušali mu ubežati. Toda zastoj! Njegovo jastrebovo oko nas je zmiraj zapazilo in takoj smo slišali njegov gromovit glas: »Pojdite sem, pojdite; hitreje, hitreje!« In kmalu smo stali s klobukom pod pazduho kakor ovce pred volkom, pred strogim in za nas tako strašnim licem gosp. Sladnika. Joj, ako ga bi vi poznali! Samo da vam ga malo opišem!

Bil je jako debel. Njegova debelost je prišla v Dobju v pregovor. Ako je hotel kdo o kom reči, da je izvanredno debel, je dejal: »Debel je kakor gospod Sladnik«. Najizurjenjši mesar mu ne bi prisodil manj kakor dvesto kilogramov. In ta njegov obraz! Bil je širok in zmiraj temen kakor oblak in ker je bil še kozav, ga je bilo strah pogle-

dati! Kaj smo mi vedeli, da ima on srce, mehko kakor vosek in tako dobro dušo! To je vedela samo gospoda, ki je z njim jedla in pila, a kdo drugi se tega še domisliti ne bi mogel! Za obleko se je kaj malo brnil gospod Sladnik. Odkar se ga spominjam, je imel zmiraj jedno in isto obleko. Nasil je velik, širokraj, sivkast klobuk, telovnik od nekake sijajne tvarine, ki je obsegal ves ogromen trebuh; suknja in hlače so bile podobne telovniku, le da so bile bolj obrabljene.

* * *

Zima je bila, zima, kakor je vsako leto. Sneg je bil velik, kamor si pogledal, povsod vse belo. In ni se čuditi, da so se pritepli tudi sem trije, štirje volkovi iz kočevskih gozdov. Kmetje so jih kmalu zasledili v Logu, kakor so imenovali obširen, star gozd za Dobjem. Zvedela je to tudi lovaželjna mestna gospoda in priredila je velik, gosposki lov. Na lovu se pa tudi dobro je in pije. Zato je prišla gospoda, ki je lov priredila, tudi h gospodu Sladniku in ga vprašala, ne bi se li udeležil tudi on tega boja zoper gladne volkove.

»No, da veste!« je odgovoril Sladnik mladi gospodi, ki ga je prišla povabit, —

»jaz sicer nisem lovec, toda da vam pokažem, da se ne bojim volkov, hočem iti z vami v Log . . . Ali čakajte, da vam nekaj povem! . . . Ne postavite me na mesto, koder bodo morda šli volkovi . . . To je za gonjače kmete, da ubijejo zverjad, . . . a gospoda se bo gostila, po navadi — kako pa!«

»Gutovo!« so potrdili povabljajci: — »To je naša skrb!«

Drugi dan je bil velik lov na volkove. vsi loveci mestnega okraja so se vzdignili v boj zoper »gozdne pošasti«. Vsakomu so odkazali mesto. Tudi našemu Sladniku so stisnili v roko dobro, nabito dvocevko. Stati je moral pod starim gabrom; na vzvodu je bil gost gozd, na jugu polje z grmičevjem.

Lov se je začel. Gospod Sladnik je slišal, kako pokajo iz daljine puške in kako kričijo gonjači. Toda to je njega kaj malo ali pa nič motilo. Napolnil si je svojo pipo, jo zapalil in brezbrizno pušil, kakor da sedi pred svojim domom v Dobju.

V tem je zašumelo nekaj ne daleč od njega v gostem lesovju. Sladnik je dvignil glavo. Toda to ni bil le šum, ampak tu je nekaj lomilo in kršilo trhek les. Kmalu je slišal prestrašeni gospod Sladnik tudi, kako nekaj glasno smrči in sope . . .

Na tak način se tedaj oholi Mažar roga svojim slovanskim sodržavljanom, a trdi on o njih, kar sam ž njimi dela. Kdo se je na Ogerskem do zdaj bolj preganjal, nego Slovak, in kdo bolj grdil in zatiral, nego Hrvat? A Mažar trdi narobe ter hoče natveziti občinstvu hudo sramoto o Slovanstvu, češ, da je sploh anarhiškega mnjenja. In zakaj vse to?

Zato, ker se Slovak ne da pomažariti tako hitro, kakor to želi Mažar, akoravno mu je odvezel do zdaj že vsa prosvetna sredstva razun cerkve. Slovak se brani še v svojej rodovini in cerkvi mažarizacije, a Mažar prodira tudi že v ti dve obrambi slovaške narodnosti.

Pa recite, če to ni silovit način pomažarivanja? In Hrvat se brani po postavi, kakatero je skupna država sama priznala, gospodstva mažarskega ter doprinaša za vzdrževanje ogerske države več, nego je dolžan, in Mažar mu za to še očita, da ga on vzdržuje. Hrvat ne napada Mažara nikjer, a v svojej domovini se brani vsakovrstnega nasilstva, ki mu žali narodno, pa tudi zasebno dostojanstvo.

Slabi vzgled rumunskega ministra rodi že plod, a gotovo je, da ga bodo sledili še ostali protivniki Slovanstva. Da prednjačijo v napadanju na Slovanstvo v tako surovih in prostih izrazih ravno Rumuni in Mažari, je najboljši dokaz, na kakšni stopinji naobraženosti je razumništvo obeh narodov. Napadajo nas sicer tudi drugi narodi, posebno Nemci, toda v njih večjih časopisih nas vendar ne prisopodablajo z anarhisti. To prednost so pridržali za se Rumuni in Mažari, oboji vezani na Slovanstvo, od katerega je zavisna tudi njihova bodočnost. Slovani si bomo to njihovo ravnanje dobro zapomnili. Danes meni, jutri tebi, velja tudi še vedno za Mažara in za Rumuna, a žalostno je, ko v zadregi nimaš dobrega soseda in prijatelja. Na to sta oba naroda v svojej oholosti pozabila, a oholost pride navadno pred padcem. Mažar in Rumun kopljeta Slovanu jamo, pa bi mogla oba v njo pasti.

Politični pregled.

V Ljubljani, 31. avgusta.

Položaj Koerberjevega kabineta

je po izjavah nekaterih njemu sovražnih listov zelo kritičen in domneva se celo, da se Koerber kmalu umakne drugi spretniji moči, ako pri bližnjih pogajanjih z zastopniki strank ne dospe do zaželjenega uspeha. Tej misli s največjo odločnostjo ugovarja češki »Budivoj.« Piše namreč: Sedanji ministri predsednik nikakor še ne misli na odstop, ker ne mara tako nečastno dovršiti svoje naloge. Dosedaj namreč še ničesar ni dovršil. Prišel je sicer res z različnimi poskusi in tudi sedaj bo konferiral z različnimi zastopniki ter najbolj renitentne celo predstavil vladarju, toda s tem še ne bo popolno izcrpan njegov tajni načrt. Govori se namreč že sedaj o zistiranju ustave. S tem name-

nom. to lahko že danes konstatiramo, je Koerber prevzel vlado, in ako ga še ni izvršil, je iskati vzroka le pri vladarju, ki na vsak način želi sprave mej avstrijskimi narodi. Koerber torej sedaj nikakor še ne pojde. Ako se mu ne posređi sporazumljenje mej Čehi in Nemci in mirno, redno delo v parlamentu, razpustil bo parlament in zistiral ustavo za toliko časa, da se najde kak drug izhod iz zamotanih razmer. Mogoče se tedaj izpremeni tudi sedanji volilni red. — Vse to so pa ona presenečenja, o katerih piše glasilo posl. Pacaka, da se izvrše v dobi mej 1. in 10. septembrom.

Mladočehi in obstrukcija. Na prvem mestu objavljamo po praški »Politiki« mnenje nekega slovenskega drž. poslanca o obstrukciji v drž. zboru. List sam se ne izjavlja naravnost ne za in ne proti obstrukciji, pač pa zahteva, da se Čehom prizna pravice v državi, ki jim gredo. Ne tako pa radikalni »Narodni Listy«. Glasilo dr. Stranskega naravnost zahteva, da se Čehi ne smejo ozirati na razne prijateljske nasvete, ne na desno in ne na levo, dokler ne zmagojo s svojimi zahtevami. Pl. dr. Koerber naj pokaže toliko poguma, da se izvede pravo in pravica tudi proti volji Nemcev, in naj to pokaže z dejanji, ali pa se mi ne udamo. Ako nima potrebnega poguma, tudi mi ne bomo tako brezpametni, da bi njemu na ljubo in brez vsake nade na narodno korist kapitulirali pred Nemci. — Mej Čehi sta torej sedaj dve skoro jednako močni struji, vendar pa bržkone ni mej njimi nikogar, ki bi bil naravnost proti obstrukciji.

Za jesensko vasedanje ogerskega parlamenta se prično potrebne priprave že prihodnjo sredo. Ta dan se snide po daljšem prestanku ministrijski svet v Budimpešti, ki bo določil dan pričetku zasedanja ter razne predloge, ki jih predlože resortni ministri ogerski zbornici. Poleg proračuna za bodoče leto bo najvažnejša predloga, s katero se slovesna izjava nadvojvode Frana Ferdinanda prideli ogerskemu drž. zakoniku. V letu 1896 izvoljeni ogerski parlament se snide v jeseni k zadnjemu zasedanju. Nekateri pričakujejo novih volitev že v letošnji pozni jeseni, a najbolj gotovo je, da se vrši veliki volilni boj prihodnjo pomlad.

Razmerje mej Rumunijo in Bolgarijo se z vsakim dnem bolj poostruje. Obestranski vojni upravi se pripravljata na resno akcijo. Konjeniška brigada, ki je bila v Pitestiju, je premeščena v Trnovo Margarete ob Donavi. Dva polka konjenice sta se pomaknila v Kalaraš. V arsenalu v Bukareštu so najeli v naglici 300 novih delavcev, ki noč in dan izdelujejo municijo. Pred Ruščuk sta došli dve ruski ladiji, kar Rumune grozno bode v oči. Obestranske predstraže ob Donavi so si baje že resno v laseh. Pravijo celo, da so Bolgari že ujeli tri angleške častnike. Turški poslanik Kiazim-bey je naznanil Rumunom, da pošlje Turčija 100 000 mož v vzhodno Rumelijo za slučaj, da bi makedonski odbor provzročil kake

»Tristo medvedov!... je zamrmral Sladnik in sape mu je zmanjkovalo. Pogledal je proti strani, odkoder je slišal dosedaj nepoznan mu glas in sopenje. V tem je zapazil, kako je pomolila zver skozi glogov grm svojo glavo in vprla vanj svoje plamteče oči...»

»Za božjo voljo!« je zaklical gospod Sladnik, spustil pipo iz ust in vrgel puško raz ramo in se poprijel gabrovih vej. Niti sam ni vedel, kaj se je zgodilo ž njim nadalje. Zmanjkalo ga je z zemeljskega površja.

Lov se je končal. Ustrelili so tri volkove in več drugih živalij. Lovci so se za čeli zbirali od vseh strani baš na onem mestu, kjer so ostavili gospoda Sladnika.

»Kje je Sladnik, kaj je s Sladnikom?« so vpraševali eden drugega. — »Tu je njegova puška, glej pipo — menda ga niso pojedli volkovi!« Tako so govorili med seboj lovci in gledali po snegu, če bi morda našli sled izgubljenega tovariša.

»E, gospodje, je začel neki gonjač. — »Moglo se je to zgoditi. Ko bi bil jaz volk, tudi jaz bi rad okusil Sladnikovo meso...»

»Jezik za zobmi, kmetavs!« je zagrmel najedenkrat Sladnik, sedeč na visokem gabru.

V smrtnem strahu, da ga ne bi požrl volk, je splezal v največji sili na vrh gabra, a nato ni mogel doli.

»Je li mogoče? Vi, gospod Sladnik, na gabru! Pa kako ste prišli nanj?!« klicali so mu lovci in hoteli počiti smehú.

»Kaj se smejete, hudobneži! se je zadržal gospod Sladnik. — »Tega ste vi krivi! Zakaj ste me postavili ravno na to mesto!! A?!... Toda sedaj me spravite doli, saj sem že ves trd mrzú!«

In ni bila lahkota, spraviti ga z drevesa. Trije gonjači so morali splezati na gaber, da so pridržavali Sladnika. Malo je manjkalo, da se ni strkljala vsa trojica s Sladnikom na zemljo. S težavo so ga spustili doli med lovce, ki so ga veselo pozdravili.

Sedan jih je ostel gospod Sladnik vse po vrsti. In vsi so voljno prenašali psovke, saj jim je vendar provzročil Sladnik toliko smehú. Kmalu se je začela gostija pri velikem ognju. Tudi gospod Sladnik se je udobrovoljil, da, rekli so, da ga niso videli nikdar še tako veselega kakor tedaj.

Od tega časa ni smel nihče spomniti gospoda Sladnika lova na volkove. Bil je to njegov prvi in zadnji lov na te nesrečne zveri.

nemire. — To je kratek izvleček iz rumunskega poročila o zadnjih dogodkih. Kakor se vidi, so Rumuni dobili sultana že na svojo stran, toda to jim bo kaj malo koristilo, ker bo Rusija odločno na strani Bolgarov, naša monarhija bo pa postopala v sporazumu z Rusijo.

Waldersee intangibilne. Poročali smo pred nekaj časom, kako ostro so kritikovali celo berlinski in drugi nemški listi številne slavospeve v Kino odhajajočemu vrhovnemu poveljniku grofu Waldersee. To povsem upravičeno kritiko je general sam izzval, ko je celih 14 dni lazil po raznih krajih Nemčije ter imel mnogo več ali manj nesrečnih govorov. Tako »nečuvenco« postopanje napram »bodočemu rešitelju Nemčije« in menda cele Evrope v Kini je pa izredno razburilo berlinske vladne kroge. Iz pisave oficijoznega »Reichsanzeigerja« je razvidno, da vlada iskreno obžaluje, da ne more prepo-vedati in kaznovati vsake kritike nad Walderseejem. Seveda je zaman ves vladni trud, kritikom ne bo zamašila ust in tudi tedaj ne, če gre za bolj ali manj proslavljenega generala.

Vzroka angleških neuspehov v sedanji vojski je iskati po sodbi modrih angleških politikov v — premilem postopanju Roberta in njih generalov. Starokonservativni, sicer dokaj zmerni londonski list »St. James Gazette« ne more najti dovolj graje, ker se Roberts še sedaj ni oprijel vzgleda generala Weylerja na Kubi. Jednako srdito piše istotako konservativna »Mornig Post«. Angleži so se v novejši dobi popolno izneverili pravemu značaju. Imajo namreč prevelik respekt pred zasebno lastnino. Tu in tam so sicer zažgali kako bursko farmo, toda ne v toliki meri, kakor bi bilo želeli! Zažgati bi bili morali Angleži čim največ burskih bivališč. Žene in otroci bi bili potem pribegli v vojni tabor, Krüger bi bil moral rediti 15.000 žena več in vojska bi bila že davno pri kraju. Tudi ropanju se je skoro do cela odvadil sedanji angleški rod. Ropanje je v vojski neobhodno potrebno sredstvo in provzroča izboren učinek na prebivalstvo dežele, skozi katero prodira armada. Prevelika miloba je kajpada provzročila tudi zadnjo »zaroto« proti Robertsu. Torej več požiganja, ropanja in seveda tudi klanja, pa bodo Buri kmalu ugnani v kozji rog. — Tako pišejo londonski konservat. listi, in to v trenutku, ko se ves omikani svet zgraža nad nečloveškim postopanjem Roberta in njegovih napram Burom in tujcem. Ali je potem čudno, da skoro ves svet simpatizuje z Buri in se veseli vsakega angleškega poraza?

Cerkveni letopis.

Iz Št. Jurija pri Grosupljem. 26 avgust 1900 leta bo ostal v trajnem spominu šentjurske župnije zlasti pa taberske soseske. Ta dan namreč je bila slavnost in slovesnost pri podružnici sv. Nikolaja na Tabru, kakor je menda se nikoli ni bilo in je ne bo, s slovesno sv. mašo in prav pravilnim petjem po cerkvenih določilih. Zato je bilo pa tudi ljudstva ogromno število na Tabru, ki se je z gospodo vred odlikovalo z lepim vzgledom in vedenjem ter tako kazalo očitno svoje versko prepričanje. Privabilo pa je vse na Tabor slovesno blagoslovljenje kipa sv. Antona puščavnika, katerega so v zares naravno votlino, puščavi podobno, pod tabrom postavili. Trdna volja in dobro srce mnogo storita. Misel za kip sv. Antona puščavnika, katerega verno slovensko ljudstvo, zlasti kmetstvo, tako rado in zaupno na pomoč kliče v vseh potrebah, lepota kipa samega na sebi, ki je ves iz kamna izklesan in predstavlja sv. Antona premišljajočega vsemogočnost Božjo iz narave in njene lepote, posebno pa še lep nagovor veleč. g. dekana šmarijskega, vse to je povzdignilo slavnost, zanimanje vernega ljudstva pa je privedlo do vrhunca. S pobožnim srcem in sveto željo, naj bi nam dobrotljivi Bog pomagal v tej ali oni zadevi na priprošnjo sv. Antona, je pristopil vsakteri k votlini, nekoliko pomolil, potegnul za žico in glas zvona je naznanjal njegove želje in prošnje, da se je daleč na okoli čvrsto razlegalo. Tako je bilo ta dan na Tabru. Veleč. g. dekan pa je ob jednom blagoslovil križ ob potu blizu omenjene votline sv. Antona, v Ponovivasi pa lepo znamenje, mimo katerega so vaščani

sedaj šentjurske župnije pred ne mnogo leti svoje ranjke na šmarijsko pokopališče nosili. Ljubi Bog povrni g. dekanu ves trud, katerega je imel sedaj in popred kot župnik šentjurski, ko je neumorno vedno delal za prenovljenje in olepšavanje cerkva, zlasti pa še za omenjeni kip, katerega je on omislil. Šentjurska župnija se ga bo vedno s hvaležnostjo spominjala, farani pa se bodo radi zatekali v dušnih in telesnih potrebah za pomoč k svetemu Antonu na Tabor, kakor nam je veleč. g. dekan sam svetoval. — Ob jednom pa tem potom izrekamo šentjurski farani najiskrenejšo zahvalo vsem, ki so k slovesnosti pripomogli, v prvi vrsti velečenjenemu gospodu kiparju Janezu Vurniku iz Radovljice, katerega zavoljo njegovega krasnega dela vsem toplo priporočamo, potem pa vsem, ki so se iz drugih krajev 26. avg. potrudili na Tabor. J. D.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 31. avgusta.

Osebnosti. Računski oficijal pri rač. oddelku dež. vlade kranjske M. Roschnik je imenovan revidentom in rač. asist. M. Fiechi oficijalom. — Fin. konc. prakt. Fr. Skaberne v Ljubljani je imenovan konc. praktikantom pri namestništvu v Trstu. — Okrožnim zdravnikom na Brdu je imenovan dr. Albert Rohlik. — Dne 2. avg. se je v Brnu poročil Janko Kremeneček, c. kr. tajnik pri dež. vladi v Celovcu z gdč. Ireno Ruška. — Primarij v dež. bolnici v Ljubljani dr. V. Gregorič s 1. sept. za tri tedne odpotuje v toplice v Lipiku.

Za župnijo Kranj je imenovan vlč. g. Anton Koblar, kurat v deželni prisilni delavnici.

Čehi na II. slov. kat. shodu. Moravski kat. Čehi so naznanili, da se slovenskega kat. shoda oficijelno udeležijo, in sicer pridejo v Ljubljano: Vodja kat.-nar. stranke dr. M. Hruban, odv. v Olomucu; drž. posl. dr. A. C. Stojan; predsednik katol. polit. društva dr. Sedláček in nadučitelj Kadličák.

Slavnostni banket I. hrvatskega katoliškega sestanka bode v sredo dne 5. sept. ob 2. uri popoldne. Prijave za banket sprejema g. A. Zeininger, Zagreb v Dugoji ulici br 14. Cena za banket 6 kron.

Udeležba na I. hrvatskem katol. shodu. »Katol. List« javlja, da je dosedaj iz Hrvatske, Slavonije, Dalmacije, Istre, Bosne in Hercegovine ter slovenskih dežela prijavljenih nad 1200 udeležencev, a prijave še vedno dohajajo. Hrvatski listi navdušeno pozdravljajo dohod Slovencev. Vstopnice za I. hrvatski kat. shod se dobe v našem uredništvu.

Hrvatje na II. slov. katol. shodu. »Katol. List« prinaša poziv, s katerim vabi Hrvatje na II. slov. kat. shod. »Katol. List« pravi mej drugim: »Bratje Slovenci sprejeli bodo Hrvate veselim srcem, a pokazati hočemo jim z našim posetom tudi našo osobito ljubav in bratimstvo. Ni treba pozabiti na to: interesi bratov Slovencev so tudi naši interesi, a naši interesi so oni bratov Slovencev.«

Dva javna shoda bodeta v nedeljo dne 2. septembra, in sicer priredi kat. pol. društvo za selško dolino shod v Selcih na Fertici ob 3. uri popoldne in ob istem času ljubljansko kat. polit. društvo v Košani na Notranjskem.

Slovensko gledališče. Letošnja sezona slovenskega gledališča se namerava otvoriti dne 15. septembra z izvirno igro »Jakob Ruda«, v kateri bodeta gostovala gg. Inemann in Borštnik. Nadaljni projekt je naslednji: Druga predstava bode v nedeljo 16. septem. »Zapravljivec«, tretja v torek 18. sept. »Od stopinje do stopinje«, četrta v četrtek 20. sept. »Hamlet«. V teh predstavah gostuje ter se ob jednom poslovi od slov. gledališča g. Inemann. V soboto 22. sept. je prva operna predstava. Pela se bode »Aida«; v nedeljo 23. septembra se bode igrala prva noviteta »Dolski župnik« (Der Pfarrer von Kirchfeld) eventuelno pa bode namestu te igre — »Martin Smola«. Prva operna noviteta bode v torek 25. septembra. Pela se bode hrvatska opera »Zrinski«, zatem sledi dne 28. sept. dramska noviteta »Sedem gavranov«, potem

2. oktobra opera »Puščavnikov zvonček« in 5. okt. dramska noviteta »Bobrov kozuh«. V torek 9. okt. bode dramska noviteta »Četrta božja zapoved«; dne 13. okt. prvokrat »Šviljca«, dne 16. okt. prvokrat »Tanhäuser«, dne 23. okt. prvokrat »Romeo in Julija«, dne 30. okt. »Sapho«. Nadaljne predstave bodo v drami: »Mam'zelle Nitouche«, »Mlinar in njegova hči«, »Sovražnik svojega ljudstva«, »Devica Orleanska«, »Aškerčeve: »Tujka«, »Red sv. Jurija« in »Levečev« »Gospod glavar«, dalje »Pri belem konjičku«, »Palček«, »Hanele«, »Fuhrmann Henschel«, »Dolska cesta«, Cankarjeva izvirna komedija »Za narodov blagor«, »Vroča kri«, »Prababica«, Medvedova igra »Za pravdo in srce«, »Madame Sans Gene«, »Naša kri«, »Rokovnjač«, »Pariški žid«, »Pojdimo na Dunaj«, »Samaritanka«, »Raztrganec«, »Adriene Lecoureur«, »Charles Tante«, »Probe kandidata« itd. Operni repertoar: »Aida«, »Zrinski«, »Puščavnikov zvonček«, »Tanhäuser«, »Nitouche«, »Pikova dama«, »Prodana nevesta«, »Trubadur«, »Dalibor«, »Janko in Metka«, »Čarobna piščal«, »Mascotte«, »V vodnjaku«, »Lepa Galateja«, »Lohengrin«, »Gorenjski slavček«, »Marija Rohan« in eventualno »Don Juan«, »Psoglavci« in »Čarostrelci«. Režiserji drame bodo letos Čeha Dobrovolny in Deyl ter Slovenec Verovšek. Za opero je angaževano mnogo novih močij.

Slomškova slavnost v Slovenski Bistrici. Poroča se nam: Dne 26. avgusta smo bili v Slovenski Bistrici na Slomškovi slavnosti. Natančnega popisa vem, da ne zahtevate. Ljudstva je bilo obilno, blizu do 15 stotin; vsi prostori prenapolnjeni. Navdušenje izredno. Iz slavnostnega govora, v katerem je govornik č. g. Mih. Lendovšek, župnik in dež. posl., vsestranske zasluge slavljenca iskreno poveljeval, bodi pred vsem eno omenjeno. Govornik je slavil Slomška kot priljubljenega narodnega pesnika in veselega pevca ter rekel, da kar zadeva nežnost in poljudnost čustev in izraza, ga doselej nihče ni dosegel, še manje prekoslil in je trditve svojo z nekaterimi prekrasnimi zgledi pojasnjeval n. pr. »Mati pri zibelci«, »Nebeške bukvice« itd. Želji govornikovi, naj bi naša preslavna družba sv. Mohorja izdala brž ko mogoče izbrane pesmi Slomškove, morda že v prihodnjem letu, in pozneje zaporedoma basni, prilike, povesti, životopise in drugo primerno tvarino, so navdušeno pritrjevali zbrani zborovalci. Slomšek je gotovo vreden, da se njegove ljube pesmi in drugi izbrani spisi nahajajo po vseh slovenskih hišah širne naše domovine. Prosimo nujno, naj se ta izjava uvažuje na dotičnem mestu!

O vojaških vajah se nam poroča z Rakeka: Pri nas in v okolici je toliko vojakov, da še nobeno leto ne toliko. Domači polk št. 17 je v Blokah, kakor tudi 2. bos. polk ter 7., 8. in 20. lovski bataljon. Koroški polk št. 7. je v Starem trgu; v Ložu in Grahovem so konjiki in topničarji. Dne 4. septembra bode konec vojaških vaj, kakor se sliši in sodi, okoli 2. ure popoldne med Rakekom, Begunjami in Bezuljakom. Isti in drugi dan se vojniki z železnico odpeljejo z Rakeka. Tudi to bode vaja za vojske in železnično upravo. V 12 urah vstopi in se odpelje nad 30.000 vojakov. Vse je rado vedno, kako se to konča. Polki bodo stali mož pri možu na cesti od Rakeka proti Blokam, torej v daljavi 21 km. Takrat bode na Rakeku gnječa. Že sedaj hodijo mnogi gledat živahno vojaško gibanje, zadnje dni vojaških vaj pa pride gotovo veliko tujcev. Danes, 30. avgusta, je tukaj umrl drugi vojak za ostrupljenjem krvi; prvi je umrl za legarjem. Oba sta pravoslavna Bošnjaka. Pokopat ju pride pravoslavni duhovnik iz Gradca.

Tretja sinoda za lavantinsko škofijo bode letos od 4. do 6. septembra. Prva je bila l. 1883, druga l. 1896.

Občinske volitve na Koroškem. V Železni Kapli je izvoljen županom strastni nasprotnik Slovencev, oskrbnik R. Prugger. — O volitvah za občino Bela poroča »Mir«: Dne 16. t. m. je bila obč. volitev za občino Belo. Izvoljeni so bili v I. razredu: Weidholz (grofov gozdar), bar. Baillu, Mubi (dosedanji župan), Nečemer, Prepotnik, Engländer. Namestniki: Lipš, Paylič, Mallo. V II. razredu: Gross, Ku-

pec, Piskernik, Lesnik, Kapus, Potočnik; namestniki: Jerlih, Rezman, Pavel. — V III. razredu: Šervicelj, Županc, Haller, Pašterk, Urh, Grubelnik, namestniki: Sluga, Potočnik, Piskernik. Drugi in tretji razred smo torej dobili. V prvem pa imamo samo dva, ki nam nista nasprotna. Žal, da moramo pripoznati, da smo izgubili I. razred samo vsled brezbrižnosti za stvar. Vseh volilcev za le-ta razred je 17. Izmed teh bi bili Slovenci prav lahko dobili 12 ali še več glasov. Tri glasove smo izgubili vsled boleznih pred. gg. Šerviceljna in Travna, ki se volitve nista mogla udeležiti, nekateri oddaljeni volilci pa niti vedeli niso, da je volitev, ali pa jih je ostrašilo slabo vreme. Dež je lil, kakor pravijo, »kar ga je le dol moglo«. Da je pa sicer vse tako izpadlo v drugih dveh razredih, je v prvi vrsti zasluga vrlih Rebrčanov; kdor je le količkaj mogel, je šel k volitvi. Tako je prav, tako se kaj doseže! Da bi mi Slovenci pri takih prilikah ne bili tako mlačni in zaspani, bi se čestokrat pokazalo, da smo po naših slovenskih koroških tleh našim nasprotnikom lahko kos. Kedaj bo vendar napočil dan, ko bomo sprevideli, da si Slovenci na Koroškem sami kopljemo — grob. Da bi takrat le že ne bilo prepozno! Volitev se je vršila hitro in povsem mirno. Da so nekateri nasprotniki potem nam zabavljali, to je samo ob sebi umevno, saj drugače niso zdravi. Pustimo jim to veselje!

Nasledki pijančevanja. V nedeljo 26. avgusta so se stopli po noči pijanci v Kapli ob Dravi na Koroškem. Eden, gluhi in mutast, je obležal mrtev na mestu pretepa, preboden z nožem v srce in na več krajih. Zlobneže imajo že pod ključem. Nesrečno pijančevanje!

Koroške novice. Vpokojeni cestar Tomaž Surtl v Grebinju je dobil častno svetinjo za 40-letno zvesto delovanje. — Za živinozdravnika v Železni Kapli je imenovan g. Jos. Pankl. — V Beljaku je umrl dne 34. avg. g. Fr. Kasmanhuber, posestnik, star 88 let. — Puškarsko šolo v Borovljah je minulo leto obiskovalo 130 Slovencev in 20 Nemcev. Ali je bilo kaj slovenskega pouka? — Sadjarska razstava v Volšberku bode od dne 13. do 16. oktobra. — V Železni Kapli hočejo vpeljati električno razsvetljavo. — Do 10. sept. sta razpisani notarski službi v Volšbergu in Podkloštru. — Dne 23. avg. je pogorelo ob 1/9. uri zvečer posestvo p. d. Lavriča v Goričah, St. Jakobske fare. Gospodar se je ravnokar vlegel in začel dremljati, ko mu je skozi okno udarila v oči svetloba. Samo v srcaji oblečen je skočil ven, a skedenj je bil že v plamenu, da je mogel rešiti samo živino. Ogenj se je hitro razširil tudi na streho hiše, in čeravno ste požarni brambi iz Rožeka in St. Jakoba hitro prišli na mesto nesreče, niste mogli nič več rešiti. Zgorelo je vse žito in seno, gospodarski stroji, oprava, obleka in 35 gld., katere je imel posestnik v omari pod streho. Rešili so življenje le sebi in živini. Zavarovanega je bilo le malo, tako da je posestnik jako pomilovanja in pomoči vreden. Sodi se, da je ogenj položila zlobna roka, ker je začelo goriti zunaj skednja.

Iz celovških škofije. Župnijo Ravno je dobil g. Fr. Tutel, provizor v Kame-ringu, in župnijo Škofiče v labudski dolini g. Jan. Pajdar, župnik v Kolbnici. — Letošnji župnijski izpiti bodo od 9. do 11. okt. — Razpisani sta župniji: St. Lenart v labudski dolini do 4. okt. in Vajče do 3. okt. — Dne 22. sept. bode dijakon, g. Edgar Klimsch, posvečen v duhovnika.

Štajerski deželni odbor proti slovensčini. Štajerski dež. odbor je slovenski dopis občine Kag poslal občini nazaj z naslednjim nemškimi odlokom: »Občini Kag vrača dež. odbor ulogo z opazko, da je uradni jezik štajarskega dež. odbora nemščina in da je občina primorana tudi nemško pisane dopise sprejemati in nanje odgovorjati. Zato se mora na priložene dopise tekom osmih dnij odgovoriti, sicer se bode moralo obč. zastopnika kaznovati z globo 20 kron. — Tako Nemci! Kaj bo li kranjski ceželni odbor vrnil milo za drago in tako postopal proti Kočevcem. To bi bilo viharja po nemškem časopisju, ko bi se od Kočevcev zahtevali slovenski odgovori!

Duhovniške premembe v lavantinski škofiji. Za beneficijata v Ptuj pride

č. g. Anton Podvinski, dozda kaplan v Slivnici. Prestavljeni so č. g. kapelani Francišek Trop iz Vitanja v Slivnico, Jož. Panič od Sv. Marka pri Ptuj v Rajhenburg, Karol Kumer iz Tinja nazaj v Konjice. Nastavljeni so bili č. g. novomašniki: Kociper Anton pri Sv. Marku pri Ptuj, Adlasnik Franc na Muti, Planinc Franc na Tinju pri Slov. Bistrici. Iz Rima došli č. g. Anton Jerovšek nastavljen je v mariborski ord. pisarni.

Utonil je pri Sv. Juriju ob Ščavnici 15letni Anton Stramič iz Biserjan. Gnal je konje v Ščavnico kopat, prišel z njimi v vrtimec in utonil. Konji so se rešili.

Stavka v Zalogu. Kakih 18 delavcev takozvane »erne fabrike«, kjer pripravljajo železnične prage, je ustavilo delo v ponedeljek 27. avgusta. Povod je bilo neko nesporazumljenje glede plačila. Delavci zahtevajo tudi večje plačilo, da bi se jim namreč plača zvišala pri 1000 pragih od 20 gld., katere so dosedaj dobivali, na 30 gld.; trpljenja in napora pri tem delu je res veliko. Dne 30. avgusta imajo delavci izplačilo, ob enem se odloči, je-li zopet stopijo v delo ali ne. — Ob enem pripomnimo, da bi bilo železi ravno pri tej »ernej fabriki« malo več ozira na nedelje in praznike. V očitno pohujšanje se večkrat izvršujejo dela na prostoru blizu ceste ob takih dnevih, da se ljudstvo opravičeno pritožuje.

Nova Vilharjeva opera. Naš rojak gospod profesor F. Vilhar v Zagrebu piše sedaj novo opero »Ivanjska kraljica«, kateri je besedilo napisal pesnik Milivoj Podravski. Gospod Vilhar je svoji operi »Smiljani« prideljal na koncu nov prizor ter se bode ta opera, kakor čujemo, pela tudi na slovenskem odru v Ljubljani.

Ljubljanske novice. Nevarenkoss ec. Jožef Verhovc je prišel na košnjo in to priliko porabil, da se je v Ljubljani napil žganja. Napiti Verhovc je bil življenju treznih Ljubljancev s svojo koso nevaren, zato ga je stražnik pripeljal na magistrat po treznost. — Izgubil je Fr. Pravst kratko srebrno verižico. Obesek na njej imel je miniaturno podobo pasje glave.

Požar v Ribnem. Dne 28. t. m. popoldne, kakor smo že sporočili mej brzojavkami, je v Ribnem pri Bledu navstal požar, ki je v primeroma kratkem času vpepelil poslopja sledečim gospodarjem: Ant. Povšinu, Jan. Valantu, Jak. Kumerdeju Sim. Koželju, Val. Božiču in Fran. Urhu. Mat. Justinu sta pogorela hlev in kozolec, Val. Pibru pa deloma streha. Večina posestnikov je bila ob pričetku požara na polju in v gozdu. Gasilna društva z Bleda, iz Boh. Bele, Radovljice, Gorij, Breznice in Kamne Gorice so požar omejila. Škode imajo: Povšin 2400 K (zavarovan za 1200 kron), Valant 3000 (400), Božič 2000 (800), Urh 2800 (1200), Kumerdej 2400 (—), Koželj 2000 (—), in Justin 1000 K in tudi nezavarovan. Goreti je začelo pri Povšinu, kjer so, kakor se sodi, zažgali otroci s cigaretami.

Goriške novice. Anarhist Iv. Ipavc, katerega je zaprla policija v Gorici, je doma v Banjšicah. Pri aretovanju so ga nagovorili slovenski, a on je dejal, da ne zna slovenski. — V Gorici je ujela policija 16letnega Karola Haschla, ki je ušel starišem iz St. Polita na Niže - Avstrijskem. — V Gradšču ob Soči je umrla 12letna deklica Perini iz laškega Vidma, ker se je najedla strupenih sadežev.

Velik požar je v vasi Lipa pri Kastvu vpepelil 12 poslopij. Škode je okoli 100.000 K.

Porotne obravnave se v Ljubljani prične v ponedeljek 3. septembra. Prvi dan prideta na vrsto 23letni Fr. Zakrajšek z Vel. Mlačevega in 39letni rudar I. Otrin iz Idrije zaradi uboja; dne 4. sept. 18letni Fr. Rode iz Zaloga zaradi teške telesne poškodbe in Fr. Breskvar zaradi žaljenja časti (toži knjigovez Bonač radi nekega »Poslanega«); dne 5. sept. Katarina Silvester zaradi goljufije, 25letni A. Dolinar iz Tržiča zaradi tatvine.

Mestna ljudska kopel. Od 20. do 25. avgusta letos oddalo se je v mestni ljudski kopeli vsega skupaj 740 in sicer (prvih 384, kadnih 156) za moške, za ženske prvih 70, kadnih 140.

Zdravje v Ljubljani od 19. avg. do 25. avg. Novorojenih 27, umrlih 20; mej njimi za škardatice 1, jetiko 2, vnetjem so-

pi/nih organov 1, vsled samomora 2, za različnimi boleznimi 14; med njimi 5 tujcev in 10 iz zavodov; za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za tifuzom, tujec bolan prenešen v c. k. vojaško bolnico 1, za grižo z bluvanjem 1.

Ogenj je uničil minulo nedeljo popoldne posestniku Ant. Hosta v Slinovcu pri Kostanjevici hišo, hlev, gospodarska poslopja in kozolec. Škode ima 6000 kron, zavarovan j bil le za 1000 kron. Zgorela mu je tudi krma in orodje. Živino in nekaj obleke so rešili. Zažgal je šestletni njegov sin z žveplenkami pod kozolcem mej popoldansko službo božjo.

Darovi.

Dijaški kuhinji v Kranju so v času od 1. aprila do 31. julija leta 1900 izročili oziroma doposlali p. n. gospodje, dame, uradi in družbe naslednje darove: Dr. Val. Štempihar vstopnina h koncertu 4 K, prof. A. Zupan vstopnina h koncertu 1 K, taisti za obletnico po umrlem bratu 3 K, profesorski kolegij za mesec april 10 K, župnik Janez Karlin iz Smlednika 20 K, prebitek koncerta, katerega je priredil sl. čitalniški godbeni klub kranjski v prid »Dijaški kuhinji« 306 K 67 v., durakisti pri Pet. Mayr-ju 1 K 60 v., »za pol litra, ki sta ga hotela dva plačati« 40 v., slavna Kranjska hranilnica v Ljubljani 100 K, gđđ. Emilija Lapajne iz Skofjeloce 2 K, II. a) razred »za izposojena držala« 64 v., durakisti pri Pet. Mayr-ju 1 K 60 v., sodni adjunkt Al. Seliškar »dobiček« od piké-ja 1 K 90 v. in »izgubitelj« še 10 v., Franc Kuralt iz Kranja: »za poravnano pravdo« 40 K, »namesto burgunderja« 1 K, Iv. Petrič, mestni kaplan v Skofjiloki 12 K, profesorski kolegij za mesec majnik 14 K, Janez Hromec župnik na Šenturski gori 2 K, za držani člani profesorskega kolegija mesto vstopnina h koncertu, katerega je priredil sl. salonski orkester v Kamniku v prid Dijaški kuhinji v Kranju, 11 K, čisti dohodek tega koncerta 120 K, namesto vstopnina k temu koncertu daroval okrajni glavar dr. Gstettenhofer 2 K, Matevž Hlebčar »za poravnano pravdo« 6 K, od piké-ja »iz žepa Al. Seliškarja« 3 K, preostanek majniškega izleta III. a) razreda 1 K 20 v. in V. a) razreda 1 K, po dr. Prevcu za globo iz kazenske pravde od P. A. prejetih 30 K, profesorski kolegij za mesec junij 9 K, dr. Val. Štempihar in prof. Ant. Štrifol »preplačana vožnja v Kamnik« 1 K 24 v., dr. Ant. Arko iz Skofjeloce »zdravniški honorar Dijaški kuhinji v dar« 6 K 30 v., sodni adjunkt Al. Seliškar »dobiček pri piké-ju« 1 K, taisti skupilo za cigareto« 20 v., podpora vis. dež. zbora vojvodine kranjske za leto 1900 500 K, namesto venca na krsto pokojnemu gosp. dekanu Ant. Mežnarcu, kot članu upravnega odbora in bivšemu večletnemu podpredsedniku mestne hranilnice kranjske, so darovali gg.: V. Majdič 10 K, Ferd. Sajovic 5 K, Fr. Dolenz 5 K, Pet. Mayr 5 K, C. Pirč 4 K, Ferd. Polak 2 K, Karl Puppo 10 K, Iv. Rakovec 2 K, Fr. Sajovitz 2 K, Karl Šavnik 10 K, dalje so iz istega namena še darovali gg. in dame: Karl Florijan 5 K, Marija Kersič 2 K, Franja Kersič 3 K, I. L. 1 K, Fr. Luznar 1 K, Marija Marenčič 6 K, Anton Majdič 1 K, Mavr Mayr 4 K, prof. Fr. Novak 2 K, prof. Peterlin 2 K, sodni adjunkt Peterlin 2 K, Karl Puppo 10 K, dr. Ed. Šavnik 6 K, dr. Val. Štempihar 2 K, prof. Ant. Štrifol 1 K, Iv. Valenčič 1 K, nadzornik And. Žumer 2 K, gimn. ravnatelj Jos. Hubad 4 K, prof. dr. Val. Korun 1 K, A. L. 3 K, dekan Iv. Lavrenčič 10 K, prof. Ivan Maselj 2 K, prof. dr. Perné 4 K, prof. dr. Riedl 2 K, kaplan Iv. Škerjanc 3 K, kaplan I. Štrukelj 4 K, in nadzornik And. Žumer »v posebni spomin umrlemu dekanu« 10 K, skupaj 149 K; »za poravnano pravdo« 30 K, dr. Ed. Globočnik »zdravniški honorar« 3 K, Matevž Rebolj, župnik v Truškah, daroval namesto venca na grob dekana Ant. Mežnarca 10 K, iz istega namena so darovali se: vp. župnik A. Kummer 4 K, M. K. 6 K, Tona Bajželj 1 K in Rotija Vranč 1 K, profesorski kolegij za mesec julij 10 K, župan Niko Lenček iz Skofjeloce 5 K, dekan Fr. Kummer iz Stare Loke 14 K, »birmska botra« po gosp. nadučitelju Luznarju 2 K, župnik Ant. Zlogar iz Kranjske gore 2 K, »en romar« 1 K, »Nekdo« 1 K, župnik Jan. Šafer iz Dupljan 4 K, »žalujoči prijatelji o prebitki izgubi Jan. Deisingerja, sodnega kanclista v Skofjiloki, namesto venca na krsto nabrala za Dijaško kuhinjo v Kranju gg. sodni svetnik Fr. Mikuš in učitelj Slavko Flis 42 K. — Odbor izreka vsem p. n. darovateljem in darovateljicam svojo najsrčnejšo zahvalo in prosi sl. občinstvo še nadaljne naklonjenosti posebno v prihodnjem šolskem letu, v katerem se popolni kranjska gimnazija na 8 razredov s 5 vsprejema.

Za + prof. Jos. Marnov spominek so darovali še p. n. gospodje: kanonik Jan. Sajovic 10 K, župnik Jan. Teran 5 K, župnik Karl Jančigar 6 K, dr. V.

Gregorin 8 K, g. župnik Jan. Podboj 2 K, dr. Debevec 2, Len. Zupan 1 K; poštni gg. uradniki Kozlevčar, Gregorin, Pogačnik in Podgornik 5 K. M. Saič, župnik.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 31. avg. Cesar se pripelje jutri zvečer iz Išla. Govori se, da bo tekom prihodnjega tedna sprejel več poslancev raznih strank ter jih vprašal za mnenje o položaju.

Dunaj, 31. avgusta. Tekom zadnjih dni je ministerski predsednik imel na tistem pogovore z različnimi desničskimi poslanci, pa tudi z nekaterimi levičarji.

Praga, 31. avgusta. Danes zboruje v Pragi izvrševalni odbor mladočeske stranke. Ako se posreči, Čehe odvrgniti od obstrukcije, bo državni zbor v najkrajšem času sklican, sicer Körber razpusti sedanji državni zbor. Čehi menda zahtevajo koncesijo, da pride na sedež češkega ministra češki politični strankar. „Plzenski obzor“ pa javlja, da postane Körberjev naslednik, ako se mu sedanja akcija ne posreči, marki Bacquehem.

Lino, 31. avg. V Bregencu je umrl danes oče dež. glavarja in poslanca dr. Ebenhocha, Gebhardt Ebenhoch, bivši bankir, v 75 letu svoje starosti.

Budimpešta, 31. avgusta. Baron Banffy, ki je sedaj brez mandata, bo nastopil kot kandidat opozicijske stranke v budimpeštanskem okraju.

Belgrad, 31. avg. Kralj je vsprejel budimpeštanskega zastopnika Barlovaca, ki je prišel h kralju kot zaupnik Milanov ponujat Aleksandru spravo z očetom. Milan je uvidel, da proti Aleksandru ne opravi ničesar, in je pripravljen spraviti se s sinom ter se nastaniti v inozemstvu, ako se mu zagotovi letne apnaze pol milijona frankov.

Bukarešt, 31. avgusta. V neki vasi so se v gostilni sprli Bolgari in Rumuni. Neki Rumun je zaklical: Pobijte jih! Nato so planili na Bolgare; devet je težko ranjenih. Tudi več Rumunov je ranjenih.

Berolin, 31. avgusta. Listi poročajo, da pride ruski car dne 18. septembra v Pariz in se bo z Loubetom udeležil vojaških vaj.

Rim, 31. avgusta. V spremstvu treh kardinalov in mnogo škofov se je podal včeraj papež v baziliko sv. Petra, kjer je bilo zbranih do 10.000 italijanskih in zunanjih romarjev. Sv. očeta, ki se prav dobro počuti, so navzoči navdušeno pozdravljali.

Rim, 31. avg. Obsojeni župnik Valponi izjavlja, da je pač govoril o umoru kralja, a da je le primerjal minljivost kraljev z večnostjo cerkve. Izjavil je določno, da bi morala tudi v Italiji biti za morilce pripravljena vesala, in je pritrdil, da je izjavo Vatikana odobral, ni pa odobral kraljevega umora.

Rim, 31. avgusta. Vlada zahteva od Anglije, naj ji izroči anarhista Malatesto kot provzročitelja umora kralja Umbertoa.

London, 31. avgusta. Reut. urad poroča iz Maseru, da je vsak hip pričakovati napada na Ladybrand. Na bližnjih gorah se vidijo burske straže. Tukajšnja vojaška oblastva so sklenila braniti mesto proti sovražnikom.

London, 31. avgusta. Listi poročajo: Burski general Dewet je zajel anglešk železniški vlak z enim milijonom frankov in 30.000 angleških uniform.

Vojska na Kitajskem.

S kitajskega bojišča danes ni novih poročil in tudi ne takih, ki bi obširneje opisovala večeraj naznanjeno zmago nad bokserji in cesarskimi četami. Tem večjo pozornost pa vzbujajo na vseh koncih in krajih neko čudno postopanje Japoncev, ki izkrcavajo v Amoyu, neki slobodni luki nasproti otoku Formoza, kar na tisoče vojakov. Kraj leži sredi one pokrajine, na katero so Japonci prežali že v letu 1895, a se je njih nakana izjalovila vsled odpora Rusije, Francije in Nemčije. Listi so sporočili, da je stopilo na suho v tej luki že 12.000 vojakov, pred katerimi bi se seveda morali tresti zagovorniki nedotakljivega Kitaja. Morda je pa to število nekoliko pretirano, kar je tem verjetneje, ker tak poskus z ozidrom na transportna sredstva in druge priprave ni tako naglo izvedljiv, da bi ga drugi ne mogli opaziti poprej, dokler ni izveden.

Kolonija, 31. avg. Tukajšnji listi obžalujejo, da ni več opaziti toliko hvalisane jedinosti mej velesilami.

London, 31. avgusta. Peterburški dopisnik londonskega „Central News“ javlja, da Rusiji smatra, da je z oprostitvijo poslanikov v Pekinu dosežena naloga združenih mednarodnih vojnih čet. Rusija bo to naznanila zaveznikom. Združene ameriške države so se izjavile, da so zadovoljne s posredovanjem Li-Hung-Čanga. Istega mnenja sta Rusija in Japonska, nasprotujejo pa Nemčija, Italija in Avstrija, Angleška se pa noče vezati.

Berolin, 31. avgusta. Li-Hung-Čang se nahaja sedaj v Shanghaiju. Prvotna vest o sklepu admiralov se torej ne potrjuje.

Berolin, 31. avg. Poročila trdijo, da je ruska vlada predlagala, naj bi se Li-Hung-Čang izvolil pooblaščenec za Kino in z njim pričele obravnave glede miru. Vse države, tudi Anglija, so bile s tem zadovoljne, le Zedinjene države so odklonile ta predlog.

London, 31. avgusta. Iz Hongkonga se poroča, da so se razmere na jugu Kitajske silno poostrile. Prišli so na sled zaroti, ki je hotela 15. septembra pričeti v Kantonu upor proti tujcem in ga potem razširiti po celi južni Kitajski.

London, 31. avgusta. Iz Či-Fu poročajo: Guverner Sensi-Yu je pred tednom pozval tujce, naj pridejo v Yamen. Vsi, ki so se vabilu odzvali, so sedaj pomorjeni.

London, 31. avg. „Times“ poročajo iz Shanghaija 29. t. m.: Zveza mej Pekinom in Tientsinom je pretrgana. Pokrajina na severu od Tung-Tsanga je preplavljena.

London, 31. avg. Večerni listi poročajo iz Washingtona 30. t. m., da je ministerstvo po dveh dolgotrajnih sejah sklenilo poslati velesilam formalne prošnje, naj sklenejo mir s Kino. Vlada meni, da naj mejnarodne čete takoj po zagotovitvi miru ostavijo Pekin in admiralji dovolijo kitajskemu dvoru, da se povrne v glavno mesto. — V vojnem oddelku se vrše priprave, da bo 5000 ameriških vojakov prezimilo v Kini.

Cena žitu na dunajski borzi

dné 30. avgusta 1900.

Za 50 kilogramov.

Pšenica za jesen	K 793 do K 794
» » pomlad	» 839 » » 840
Rž za jesen	» 745 » » 746
» » pomlad	» 779 » » 780
Turšica za sept. - okt.	» 656 » » 657
» » junij-julij '01	» 528 » » 529
Oves za jesen	» 563 » » 564
» » pomlad	» 593 » » 594

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m. srednji zračni tlak 736,0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm.
30	9. zveč.	741,8	13,7	sl. svzh.	jasno	
31	7. zjutj.	741,7	9,8	brezv.	sk. jasno	0 0
	2. popol.	741,2	19,3	sl. svzh.	del. oblač.	

Srednja večerajšnja temperatura 15,9 normale: 17,1°.

Hiša z vrtom na Selu št. 13 pri Ljubljani se prodá.

Cena se izve pri Janezu Židanu na Selu št. 8. 765 3--2

Dva mizarska pomočnika in enega učenca 762 4--2

sprejme takoj v trajno službo Jakob Homovc, mizarski mojster v Cirknici, kamor se je obrniti tudi za daljša pojasnila.

Prodá se 771 5--1

hiša števil. 18 v Strelških ulicah.

Več se izve pri g. dr. Vallentschag-u, odvetniku v Ljubljani (Dvorni trg št. 3).

Trgovski pomočnik,

vešč slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, dobro izurjen v specerijski in manufakturni stroki, želi sedanjo službo spremeniti.

Ponudbe upravnistvu „Slovenca“ pod šifro I. K. 763 3--2

VABILO

srečkanju

katero priredi

podružnica c. kr. kmetijske družbe

v Lescah

v gostilni pri „Triglavu“

v nedeljo dné 2. septembra 1900

K temu srečkanju vabi najljudneje

770 1--1

odbor.

V hotelu „Triglav“ Lesce:

V nedeljo dné 2. septembra 1900

VRTNI KONCERT

godbe radovljiškega gasilnega društva.

Pričetek ob 2. popoldne. Vstopnina prosta.

769 1--1

Spoštovanjem

Josip Pretnar, gostilničar.

Štedilno leštilo za tla (Schneider & Co. na Dunaji) je najcenejše in najpripravnejše sredstvo za domačo porabo pri leštenju parketnih lužilnih in ličilnih tal, se posuši tekom jedne ure. Dobiva se pri tvrdki BRATA EBERL v Ljubljani, Frančiškanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 228 8 11--4

Služba organista in cerkvenika

ki naj bi bil ob enem kak rokodelc, se oddaja. Nastopi lahko takoj. 558 4--4

Župni urad Ajdovec, pošta Žužemberk.

V najem se da ali pa prodá

hiša

s koncesijo za žganjetoč, gostilno in trgovino v Razdrtém pri Postojini.

Hiša je na najlepšem prostoru zraven farne cerkve, sredi vasi, pri glavni cesti Postojina-Trst. Pred hišo je vodovod. Plačuje se lahko na obroke. 768 2--1

Natančneje pogoje daje Fran Tratnik, trgovec v Dolenji vasi, pošta Cerknica.

760 3--2

Razglas.

Vsled sklepa kranjske hranilnice se dovoli petim eksternim učencem brezplačen pouk na ljubljanski trgovski in vzgojevalni šoli za šolsko leto 1901 s potrebnimi učnimi pripomočki vred.

Prosilci, ki morajo dopolniti 14. leto, naj vložé tu sem svoje prošnje podprte z nacionalno, ubožnim listom ter izpričevalom o dovršenem 3. razredu realke ali meščanske šole s pohvalnim redom iz mravnosti, in vsaj s povoljnim redom iz ostalih učnih predmetov vsaj do 20. septembra, da se potem vse došle prošnje v odobrenje predložé slavnemu ravnateljstvu kranjske hranilnice.

Ljubljana, meseca avgusta 1900.

Ravnateljstvo trgovinske šole.

Artur Mahr,

imejitelj zlatega zaslužnega križca s krono.

Dunajska borza.

Dné 31. avgusta.	
Skupni državni dolg v notah	97-60
Skupni državni dolg v srebru	97-25
Avstrijska zlata renta 4%	116-95
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	97-70
Ogerska zlata renta 4%	115--
Ogerska kronska renta 4%, 200	90-60
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	1702--
Kreditne delnice, 160 gl.	684--
London vista	242-15
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	118-20

20 mark	23-65
20 frankov (napoleonador)	19-29
Italijanski bankovci	90-45
C. kr. cekini	11-40
Dné 30. avgusta.	
3-2% državne srečke i. 1854, 250 gl.	172--
5% državne srečke i. 1860, 100 gl.	160--
Državne srečke i. 1864, 100 gl.	193--
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	94-35
Tisine srečke 4%, 100 gl.	139-75
Dunavske vravnave srečke 5%	250-50

Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	106--
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94-20
Priporitne obveznice državne železnice	--
» » južne železnice 3%	321-50
» » južne železnice 5%	119-75
» » dolenskih železnice 4%	99-50
Kreditne srečke, 100 gl.	385--
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	367--
Avstrijskega rudočega križa srečke, 10 gl.	42-25
Ogerskega	5
20-75	
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gl.	12-80
Rudolfove srečke, 10 gl.	63--

Salmove srečke, 40 gl.	170--
St. Genois srečke, 40 gl.	188--
Waldsteinske srečke, 20 gl.	--
Ljubljanske srečke	46 50
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	275-50
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6110--
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gl.	800--
Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	112 50
Splošna avstrijska stavbinska družba	153--
Montanska družba avstr. plan.	460 25
Trboveljska premogarska družba, 70 gl.	482--
Papirnih rubljev 100	255-50

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zrupe pri izrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako třebanje. Kulantina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.